

ZNANSTVENI PORTAL BOŠNJAČKOG INSTITUTA - FONDACIJE ADILA ZULFIKARPAŠIĆA I MEMORIA BOSNIACA

Prof. dr. Lejla Kodrić Zaimović

Filozofski fakultet Univerziteta u Sarajevu

Odsjek za komparativnu književnost i bibliotekarstvo

Katedra za bibliotekarstvo

lejla.kodric-zaimovic@ff.unsa.ba

Sažetak

Formiranjem institucijskih repozitorija unutar bosanskohercegovačkih baštinsko-informacijskih, akademskih, obrazovnih te poslovnih ustanova produkti intelektualnog rada bosanskohercegovačke “znanstvenoistraživačke dijaspore” i dalje ostaju dislocirani, nekoherentni, odnosno pohranjeni u institucijskim repozitorijima ustanova diljem svijeta, a samim time za ovdašnje uvjete nedostupni. Potaknut ovakvim promjenama, Bošnjački institut – Fondacija Adila Zulfikarpašića, s obzirom na svoje infrastrukturne i izvedbene mogućnosti, doprinosi bosanskohercegovačkoj, kao i široj zajednici na način formiranja institucijskog repozitorija koji, u prvoj svojoj fazi, funkcionira kao prostor pohrane i diseminiranja važnih rezultata znanstvenih radova Bosanaca i Hercegovaca u inozemstvu, s posebnom usmjerenošću k radovima koji tematiziraju pitanja od nacionalnog značaja, na ovaj način osiguravajući mjesnu usmjerenost, odnosno centralizirano okupljanje informacijskih izvora koji na bilo koji način i u bilo kojem aspektu tematiziraju pitanja bosanskohercegovačke kulturne i znanstvene baštine. Rad predstavlja institucijski repozitorij koji funkcionira kao prostor digitalne pohrane i korištenja informacijskih izvora – produkata intelektualnog rada istraživača i znanstvenika, ali i kao važna akademsko-znanstvena društvena mreža. Usto, u radu se donose iskustva u vezi sa strategijama izgradnje i upravljanja institucijskim repozitorijima koji funkcioniraju na principu tzv. samoarhiviranja te otvorenog pristupa.

Ključne riječi: kulturna i znanstvena baština, institucijski repozitorij, bosanskohercegovačka “znanstveno-istraživačka dijaspora”, otvoreni pristup

Procesi predstavljanja produkata znanstvenog, istraživačkog ili, recimo, administrativnog rada institucija u digitalnoj formi u vidu tzv. institucijskih repozitorija legitimni su prostori pohrane i korištenja znanstvenih informacija te su kao neizostavna znanstvena pomagala potrebni svakoj društvenoj zajednici, što su procesi koji, srećom, započinju i u Bosni i Hercegovini, kao što i akademsko-univerzitetska okruženja sve više dobijaju priliku za digitalnu pohranu i diseminaciju produkata znanstvenoistraživačkog rada svojih studenata, saradnika, nastavnika i dr. Projekt Znanstveni portal Bošnjačkog instituta – Fondacije Adila Zulfikarpašića projekt je kojem trenutno, s obzirom na interesnu sferu te korisničku zajednicu koju obuhvata te kojoj je namijenjen u Bosni i Hercegovini, ne postoji odgovarajući pandan, čime se otvara i forum

za razgovor o mnogim važnim pitanjima znanstvenoistraživačke djelatnosti u digitalnom okruženju i u Bosni i Hercegovini, posebno u vezi s otvorenim pristupom znanju.

Međutim, čak i u vremenu kad bosanskohercegovačke ustanove, poput ustanova u susjedstvu, Evropi i svijetu, budu posjedovale vlastite institucijske repozitorije, i dalje će pitanje sistematiziranog, institucionaliziranog sakupljanja intelektualnih produkata tzv. bosanskohercegovačke “znanstveno-istraživačke dijaspore” biti otvoreno pitanje, pitanje koje konačno i isključivo ne pripada samo jednoj ustanovi, već je u poziciji projekta od općedruštvenog značaja te ga kao takvog treba i realizirati. Nažalost, kao posljedica složene društveno-političke situacije u zemlji te finansijskih (ne)mogućnosti mnogih naših baštinskih i informacijskih ustanova,

relativno mali broj ustanova ovog tipa cjelovitije usvaja nove, digitalne modele proizvodnje, diseminiranja i pohrane informacijskih izvora. Čak i na reprezentativnom uzorku bosanskohercegovačkog glavnog grada Sarajeva i njegovih ustanova, digitalni izvori mahom se pojavljuju kao namjenski digitalizirane rukopisne, kartografske i druge specijalne zbirke od posebnog značaja, na jednoj strani, te kao znanstveni informacijski izvori kojima se pristupa putem pretplate na baze podataka vodećih svjetskih proizvođača, s druge strane.

Dakle, državni projekti digitalizacije kulturne i znanstvene baštine od nacionalnog značaja unutar većeg broja baštinskih i informacijskih ustanova, koji su u svijetu već opća mjesta, u Bosni i Hercegovini još uvijek ne postoje, a imajući u vidu složenost cjelokupnog društvenog sistema, teško je očekivati da će se projekti ovih razmjera i zahtjevnosti u skorije vrijeme pojaviti. Ne zaboravimo, mnoge bosanskohercegovačke baštinske i informacijske ustanove još uvijek se suočavaju s nezadovoljavajućim načinima upravljanja svojim fondovima i u posve tradicionalnom smislu, pa se digitalni modeli dostavljanja građe još uvijek nadaju kao ciljevi na čijem se postizanju tek valja angažirati.

Očito je, bosanskohercegovačkom društvu nedostaju nacionalni projekti od kapitalnog značaja, koji bi se realizirali u sinergiji niza odgovornih ustanova i instanci. Međutim, kako je nacionalna građa iznimno složena pojava te pojava koja prevazilazi okvire isključivo jedne, pa čak i niza nadležnih ustanova, sa sigurnošću se može konstatirati to da nemjerljiv doprinos očuvanju bosanskohercegovačke kulturne i znanstvene baštine pruža Bošnjački institut – Fondacija Adila Zulfikarpašića. Ova institucija već je u cijelosti afirmirana znanstvena “društvena mreža”, odnosno okuplja lište istraživača, znanstvenika te poklonika bosanskohercegovačke kulturne i znanstvene baštine te, koristeći ovaj očiti kohezirajući status, Bošnjački institut – Fondacija Adila Zulfikarpašića projektom Znanstveni portal, u svojoj prvoj fazi, skreće pažnju na snažni intelektualni kapital Bosanaca i Hercegovaca koji u istraživačkom i znanstvenom smislu djeluju u inozemstvu.

Naime, regulirana društvena uređenja već odavno prepoznaju plodne mogućnosti saradnje s “istraživačkom i znanstvenom dijasporom”, čiji uspješni akademski i strukovni rezultati mogu biti neprocjenjiv doprinos za znanost, struku, a posljedično tome i sveopći prosperitet matične im zemlje. U bosanskohercegovačkom slučaju, sve do ovog

projekta, ne postoje institucionalizirana digitalna rješenja usmjerena k sistematiziranom sakupljanju znanstvenoistraživačkog kapitala bosanskohercegovačke dijaspore, koji bez centraliziranog okupljanja njegovih produkata biva dislociran, nepovezan, a samim tim i nefunkcionalan te neprepoznatljiv u bosanskohercegovačkom okruženju.

Upravo zbog svega ovoga Bošnjački institut – Fondacija Adila Zulfikarpašića, prateći svjetske trendove ovog tipa te prepoznajući činjenicu da nepostojanjem centraliziranog digitalnog okupljanja produkata intelektualnog rada bosanskohercegovačke znanstvenoistraživačke zajednice u inozemstvu ovdašnja znanost trpi od posljedica gubitka važnih izvora informacija, kao što, istovremeno, bosanskohercegovačka “znanstvenoistraživačka dijaspora” trpi od posljedica gubitka kontakata sa znanstvenicima srodne orijentacije i porijekla, kako u zemlji, tako i u inozemstvu, ovim važnim projektom pomaže procese afirmiranja te povezivanja bosanskohercegovačke kulturne i znanstvene zajednice, i to, u ovom slučaju, formiranjem znanstvenog repozitorija otvorenog tipa koji funkcionira kao prostor digitalne pohrane i korištenja informacijskih izvora – produkata intelektualnog rada istraživača i znanstvenika, ali i kao važna akademsko-znanstvena društvena mreža, što posebno valja naglasiti. To se u svojoj prvoj fazi odnosi na bogatu kulturnu i znanstvenu produkciju Bosanaca i Hercegovaca koji ne žive u matičnoj zemlji, ali i na niz izvora informacija koji tematiziraju Bosnu i Hercegovinu, a njihovi autori u nacionalnom smislu ne afliraju ovom prostoru.

Tako su se pojedinačni ciljevi prve faze projekta realizirali kao:

1. uspostava središnjeg mjesta za digitalnu pohranu i diseminiranje podataka koji predstavljaju rezultate znanstvenoistraživačkog rada;
2. populariziranje znanosti, znanstvenog rada, znanstvenika i sistema vrijednosti znanosti;
3. povećanje dostupnosti, ažurnosti i kvalitete podataka;
4. osiguranje mehanizama prikupljanja i diseminiranja znanstvenih informacija korištenjem najnovijih informacijskih tehnologija;
5. osiguranje promocije bh. “znanstvenoistraživačke dijaspore” u Bosni i Hercegovini i u svijetu;
6. povećanje povezanosti s međunarodnim i domaćim projektima.

Posljedično tome Znanstveni portal u svojoj prvoj fazi osigurava sljedeće:

1. cjelovite i sveobuhvatne podatke o aktivnim znanstvenicima u bh. “znanstveno-istraživačkoj dijaspori” te, u narednoj fazi, i u matičnoj zemlji;
2. samoarhiviranje, modificiranje te ažuriranje podataka od strane samih znanstvenika, uz razinu i slobodu koju sami definiraju;
3. pohranu i trajan pristup metapodacima, kao i cjelovitim tekstovima;
4. individualno članstvo, odnosno članstvo za znanstvenike-pojedince;
5. institucionalno članstvo, odnosno članstvo za akademsko-istraživačke organizacije bh. predznaka, kako u inozemstvu, tako i u matičnoj zemlji, s podacima o njihovim ciljevima, vizijama i misijama, aktivnostima, projektima, članovima, kontakt-podacima i dr.;
6. interaktivno sučelje putem kojeg zainteresirani znanstvenici-istraživači, ali i institucije, iznose podatke o sebi na način da ih učine vidljivim javnosti, s mogućnošću pretrage po brojnim parametrima.

Uz višejezičnost pristupa te slijeđenje međunarodnih preporuka i standarda u prikazu metapodataka, kao i cjelovite građe, postiže se pozicioniranje bh. “znanstvenoistraživačke dijaspore”, ali postepeno i akademske zajednice u matičnoj zemlji na znanstvenoj “karti svijeta”. Projektom izgradnje digitalnog repozitorija znanstvenih radova bosanskohercegovačkih znanstvenika u inozemstvu želi se skrenuti pažnja na zanemareni dio bosanskohercegovačke znanstvene baštine, odnosno na onaj njezin dio koji ne nastaje u Bosni i Hercegovini, a s obzirom na činjenicu da su mehanizmi pribavljanja, prijenosa i trajne pohrane onog njezinog dijela koji nastaje u matičnoj zemlji koliko-toliko institucionalizirani i funkcionalni. Samim time, pokretanje ovakvog projekta od strateškog je značaja za bosanskohercegovački nacionalni interes jer se odnosi na djelovanje znanstvenika kao najreprezentativnijih predstavnika društva i zajednice, čiji se intelektualni kapital, kako za dobrobit matične zemlje, tako i za dobrobit znanstvenika-pojedinaca, treba sistematski ugraditi u znanstvene, kulturne, komunikacijske, pa i ekonomske aktivnosti razvoja Bosne i Hercegovine.

Uporedo s izgradnjom institucijskog repozitorija znanstvenih radova različitih žanrova, Bošnjački institut – Fondacija Adila Zulfikarpašića u narednim fazama projekta ima za cilj to da pomogne prikupljanje onog dijela bosanskohercegovačke nacionalne građe koji je također necentraliziran i raz-

sut diljem svijeta, a odnosi se na znanstvene radnje stranaca koje tematiziraju bosanskohercegovačka pitanja.

Ovisno o uporednim budućim angažmanima ostalih bosanskohercegovačkih baštinsko-informacijskih ustanova, kao i o rezultatima prve, testne faze projekta, Znanstveni portal Bošnjačkog instituta – Fondacije Adila Zulfikarpašića vremenom namjerava postati i prostor digitalne pohrane i razmjene znanstvenih informacija znanstvenika Bosanaca i Hercegovaca, kao i stranih državljana koji znanstvena zvanja stječu i znanstvene radnje objavljuju (brane) u Bosni i Hercegovini. Dugoročno širenje projekta i na ovaj dio bosanskohercegovačke nacionalne građe, i pored aktivnosti ustanova koje institucionalizirano vode brigu o ovoj građi, prvenstveno Nacionalne i univerzitetske biblioteke Bosne i Hercegovine, kao i univerzitetskih i fakultetskih biblioteka u Bosni i Hercegovini, i dalje bi imalo smisla s obzirom na to da projekt Bošnjačkog instituta – Fondacije Adila Zulfikarpašića ima za cilj arhiviranje znanstvene građe putem tzv. otvorenog pristupa koji bi svakom znanstveniku-istraživaču osigurao samostalno i samovoljno dostavljanje vlastitih publikacija, kao i korištenje publikacija koje su arhivirali drugi autori, i to na način i na razini pristupa koju su definirali sami autori, a sami znanstveni radovi pružaju se na uvid i na korištenje cijelom, ne samo bosanskohercegovačkoj već i svjetskoj virtualnoj zajednici, u skladu s uvjetima korištenja koje su prihvatili ili, pak, redefiniirali autori koji dostavljaju svoje radove.

Ključne dosadašnje aktivnosti projekta Znanstveni portal Bošnjačkog instituta – Fondacije Adila Zulfikarpašića realizirale su se kroz uspostavljanje dva informacijska servisa:

1. digitalni repozitorij tipa *Ko je ko u bh. dijaspori*, s biografskim, bibliografskim i ostalim podacima bosanskohercegovačkih znanstvenika-istraživača koji žive u inozemstvu;
2. digitalni repozitorij bibliografskih podataka o znanstvenim radovima zajedno s pridruženim cjelovitim tekstovima Bosanaca i Hercegovaca koji žive u inozemstvu.

Uspostavljanjem dva predložena informacijska servisa uspostavlja se tješnja akademsko-znanstvena saradnja između bosanskohercegovačkih znanstvenika u Bosni i Hercegovini i inozemstvu, odnosno svojevrsna akademsko-znanstvena virtualna mreža, što uz konkretne rezultate znanstvenoistraživačkog rada – znanstvene radove – sve skupa funkcionira kao nesumnjiv doprinos te kao pokretač znanstvenog

razvoja u Bosni i Hercegovini. Nadalje, Znanstveni portal Bošnjačkog instituta – Fondacije Adila Zulfikarpašića osigurava kreiranje znanstvenih profila ne samo znanstvenika-pojedinaca već i znanstveno-istraživačkih ustanova i organizacija, s podacima o njihovim misijama, zadacima, članovima, aktivnostima, projektima i sl. Uz obavijesti o važnim znanstvenim događanjima u zemlji i inozemstvu, ovaj portal osigurava i grupiranje znanstvenika-istraživača prema znanstvenim poljima i područjima, kao i prema srodnim interesima. Naime, portal koji nastaje kao rezultat realizacije ovog projekta iskorištava sve napredne mogućnosti aktuelne razvojne faze weba, što korisnicima portala osigurava sljedeće:

1. sadržaj koji pojačano generira korisnik, a ne isključivo autor web stranice;
2. uslugu koju čini boljom što veći broj korištenja, na način da se ohrabruje doprinos ostalih korisnika mreže;
3. veliku prilagodljivost sadržaja i korisničkog zaslona.

Zahvaljujući predloženim informacijskim servisima nastaje interaktivni zaslon putem kojeg znanstvenici-istraživači mogu unijeti te modificirati podatke o sebi, na način da ih učine vidljivim javnosti, a svi zainteresirani korisnici ove podatke mogu pretraživati prema brojnim parametrima, što sve skupa osigurava velike mogućnosti pretraživanja i pregledanja. Pregledanje pohranjenih radova omogućeno je ne samo za znanstvenike-istraživače s dodijeljenim e-identitetom već i za online korisnike uopće, koji uz već ustaljene metode registracije korisnika, u skladu s razinom cjelovitosti pristupa koju određuju sami autori, mogu pristupiti informacijskim izvorima Znanstvenog portala.

Na dobrobit svih korisnika, neovisno o području njihovog života, rada i djelovanja, a u svrhu promoviranja bosanskohercegovačke znanstveno-istraživačke zajednice, Znanstveni portal Bošnjačkog instituta – Fondacije Adila Zulfikarpašića osigurava potpunu informaciju o znanstvenicima u inozemstvu, ali u narednoj fazi projekta i u zemlji, uključujući deskriptivna polja poput sljedećih:

1. osnovni biografski podaci;
2. službeni kontakti;
3. obrazovanje (hronološki);
4. zaposlenja i radno iskustvo;
5. akademski rad;
6. nagrade i priznanja;
7. članstva;
8. tekući projekti, angažmani;
9. interesi, znanja, vještine;
10. ažurna bibliografija i sl.

Putem višejezičnog prikaza, na bosanskom/hrvatskom/srpskom, kao i na engleskom jeziku, unutar projekta Znanstveni portal Bošnjačkog instituta – Fondacije Adila Zulfikarpašića funkcionira i drugi informacijski servis koji znanstvenicima-istraživačima osigurava trajnu e-pohranu i pristup svom radu, zaštitu prava prvenstva, kao što, istovremeno, povećava utjecaj rada unutar znanstvene zajednice.

Kada je metodologija realizacije projekta u pitanju, u Bosni i Hercegovini, izuzev aktivnosti koje poduzima Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine – Sektor za iseljništvo, trenutno ne postoje značajnije prakse povezane s evidentiranjem i sistematiziranjem znanstvenih aktivnosti bosanskohercegovačke dijaspore, pa se tokom predmetnog projekta primjenjuju raznolike metode prikupljanja potrebnih podataka. Od velike pomoći, i to u smislu inicijalne informacije, jesu publikacije *Ko je ko u bh. dijaspori: doktori nauka i naučno-istraživački radnici (2009)* i *Ko je ko u bh. dijaspori: doktori nauka i naučno-istraživački radnici: drugi dio (2010)*, koje su objavljene zahvaljujući naporima Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine – Sektora za iseljništvo. Usto, od nesumnjivog značaja jesu i sljedeće aktivnosti:

1. saradnja s bosanskohercegovačkim ambasadama i konzulatima u inozemstvu;
2. saradnja s bosanskohercegovačkim udruženjima u dijaspori;
3. saradnja s nacionalnim bibliotečkim i bibliografskim centrima;
4. saradnja s brojnim univerzitetskim centrima diljem Evrope i svijeta.

Kako se u slučaju Znanstvenog portala Bošnjačkog instituta – Fondacije Adila Zulfikarpašića radi o očito interdisciplinarnom projektu, projektni tim oformljen je iz redova stručnjaka unutar raznolikih znanstvenih oblasti i disciplina. S obzirom na to da je konačan broj istraživača / istraživačica angažiranih na ovom projektu nemoguće trajno definirati, moguće je ukazati na znanstvene profile istraživača / istraživačica koji, svaki svojim specifičnim znanstvenim i stručnim doprinosom, osiguravaju ispravno izrastanje ovog, za cijelu bosanskohercegovačku zajednicu nemalo značajnog projekta. Stoga se projektni tim kreće u rasponu od:

1. stručnjaka iz oblasti bibliotečkih te informacijskih i komunikacijskih znanosti (u aspektu koji se odnosi na bibliotečko-informacijska pitanja);

2. stručnjaka iz oblasti informacijskih tehnologija (u aspektu koji se odnosi na pitanja upravljanja digitalnim informacijskim sistemima);
3. stručnjaka iz pojedinih oblasti bosanskohercegovačke kulturne i znanstvene baštine, a koji na osnovu svog znanja predstavljaju neku vrstu "recenzentskog filtera" ili kuratora za građu koja se dostavlja;
4. stručnjaka iz oblasti pravnih nauka, posebice autorskih prava i zaštite intelektualnog vlasništva;
5. administratora projekta.

Tehničkom aspektu projekta Znanstveni portal Bošnjačkog instituta – Fondacije Adila Zulfikarpašića dodjeljuje se veliki značaj, a Bošnjački institut – Fondacija Adila Zulfikarpašića, u skladu s temeljnim obavezama baštinsko-informacijskih ustanova uopće, podrazumijeva i obavezu praćenja tehnoloških trendova te migracije građe u nove, naprednije digitalne formate, kako bi u dugoročnom smislu ovi informacijski izvori bili trajno i autentično dostupni za korištenje.

Očekivani rezultati projekta Znanstveni portal Bošnjačkog instituta – Fondacije Adila Zulfikarpašića mnogobrojni su i od sveopće koristi za cijelu bosanskohercegovačku zajednicu, kako u zemlji, tako i u inozemstvu. Najreprezentativniji očekivani rezultati projekta su sljedeći:

1. uspostava važnih informacijskih servisa koji mijenjaju znanstvenu komunikaciju bosanskohercegovačkih znanstvenika-istraživača u inozemstvu i u zemlji;
2. osiguravanje podrške pri očuvanju bosanskohercegovačke znanstvene građe koja nastaje u

inozemstvu, a zapravo u onom njenom dijelu koji, u situaciji kakva jeste, pati od nedostatka sistematizirane i institucionalizirane brige;

3. osiguravanje centraliziranog okupljanja informacijskih izvora koji na bilo koji način i u bilo kojem aspektu tematiziraju pitanja bosanskohercegovačke kulturne i znanstvene baštine;
4. uspostava, proširenje te jačanje društvene mreže znanstvenika i istraživača zainteresiranih za pitanja bosanskohercegovačke kulturne i znanstvene baštine;
5. sveobuhvatnije predavljanje informacijskih izvora Bošnjačkog instituta – Fondacije Adila Zulfikarpašića i u vidu digitalnih informacijskih izvora, na način koji će zajednicu korisnika informacijskih izvora ove ustanove bitno proširiti i na skupinu online te udaljenih korisnika, a čime će i promoviranje bosanskohercegovačkog identiteta dobiti nesumnjivo plodotvoran oblik;
6. pomaganje procesa očuvanja bosanskohercegovačke nacionalne građe i na način pokretanja ozbiljnijih, nesporedičnih, dugoročnih digitalizacijskih projekata.

Na tragu pregnuća nesebičnog i, što je iznimno važno, sistematiziranog i institucionaliziranog očuvanja *memorie bosniace*, Bošnjački institut – Fondacija Adila Zulfikarpašića već odavno je i u bosanskohercegovačkim i u širim okvirima društveno prepoznat i valoriziran kao nezaobilazna ustanova očuvanja i promoviranja bosanskohercegovačkog identiteta, što krajnje decidno potvrđuje i ovim nemalo zahtjevnim projektom.

Literatura

Ko je ko u bh. dijaspori. 2009. *Ko je ko u bh. dijaspori: doktori nauka i naučno-istraživački radnici*. Sarajevo: Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine – Sektor za iseljništvo.

Ko je ko u bh. dijaspori. 2010. *Ko je ko u bh. dijaspori: doktori nauka i naučno-istraživački radnici: drugi dio*. Sarajevo: Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine – Sektor za iseljništvo.

Networked Digital Library of Theses and Dissertations. 2018. [online] www.ndltd.org/. Datum pristupa: 5. 1. 2018.

Vrana, Radovan. 2010. "Digital Repositories and Possibilities of Their Integration into Higher Education" *iJET*. 5, 2. [online] <http://online-journals.org/i-jet>. Datum pristupa: 5. 1. 2018.

Vrana, Radovan. 2011. "Vrednovanje znanstvenog rada" *Vjesnik bibliotekara Hrvatske* 54(1/2): 172–192.

Vrana, Radovan. 2011. "Digital Repositories and the Future of Preservation and Use of Scientific Knowledge" *Informatologia* 44(1): 55–62.

THE ACADEMIC PORTAL OF THE BOSNIAC INSTITUTE - FOUNDATION OF ADIL ZULFIKARPAŠIĆ AND MEMORIA BOSNIACA

Abstract

By forming institutional repositories within a number of Bosnian-Herzegovinian heritage and information institutions, but also within academic, educational and business ones, intellectual work products of Bosnian-Herzegovinian “scientific-research diaspora” still remain dislocated and incoherent, or more precisely – stored within a number of institutional repositories throughout the world and, consequently, not directly available in the local context. Inspired by these circumstances and using its infrastructural and performing capacities, The Bosniac Institute – Foundation of Adil Zulfikarpašić contributes Bosnian-Herzegovinian as well as the broader community by forming such a institutional repository wich, in its first phase, functions as a place for storing and disseminating important results of Bosnian-Herzegovinian academic and scientific work, with specific orientation to those works dealing with the issues of national importance. In this way the Institute has assured centralized gathering of information sources concerning different questions of Bosnian-Herzegovinan cultural, academic and scientific heritage. In this connection, the proposed paper aims to represent the idea of institutional repository functioning as a space for digital storing and using of information sources – intellectual work products of scientists and researchers, but also as a very important academic and scientific social network. Besides, the paper brings experiences of strategies of building and management of institutional repositories which function on the principle of self-archiving and open access.

Key words: cultural and scientific heritage, institutional repository, Bosnian-Herzegovinian “scientific-research diaspora”, open access